

Түбән Кама муниципаль районы
Кармалы авыл җирлеге
башкарма комитетының
2022 елның 03 ноябрьдән
10 номерлы карарына
кушымта

«2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама
муниципаль районының Кармалы авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек
субъектларына ярдәм итү һәм үстерү»
программасы

ЭЧТӨЛӨК

Программа паспорты	4
1 бүлек. Гомуми нигезлэмэлэр	6
2 бүлек. Кармалы авыл жирлегендө эшмәкәрлек һәм инвестицион климатка анализ	7
3 бүлек. Программаның теп максатлары һәм бурычлары.....	8
4 бүлек. Программаның теп принциплары	9
5 бүлек. Проблеманың эчтөлөгә һәм аны программа ысуллары белән чишү кирәклеген нигезләү	9
6 бүлек. Программа чаралары системасы	11
7 бүлек. Программа белән идарә итүне оештыру (Программаны тормышка ашыру механизмы).....	13
8 бүлек. Программаны тормышка ашыру барышын контрольдә тоту	13
9 бүлек. Программаның социаль-икътисади нәтижәләлеген бәяләү	13

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программа исеме	«2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының Кармалы авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү һәм үстерү» (алга таба - Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	- «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; -«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон - «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында»2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы; - Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының «Кармалы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына
Программа заказчысы	Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаны эшләүче	Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлеге башкарма комитеты
Программа чараларын башкаручы	Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның төп максатлары	<ul style="list-style-type: none"> – Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлегенең социаль-икътисади мәсьәләләрен хәл итүдә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү һәм аларның ролен күтәрү өчен уңайлы шартлар тудыру; – кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының конкуренциягә сәләтлелеген тәэмин итү; – кече һәм урта эшмәкәрлекнең гамәлдә булган субъектларын саклау һәм яңа субъектлар булдыру; – җирле житештерүчеләр товарлары һәм хезмәтләре белән базарның туендырылуы; – Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлегенең кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына үзләре житештерә торган товарларны (эшләргә, хезмәт күрсәтүләргә) алга этәрүдә булышлык күрсәтү; – халыкны эш белән тәэмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү; – кече һәм урта эшмәкәрлеккә талантлы яшьләргә һәм потенциал идарәчеләргә ачыклау һәм җәлеп итү; – Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлеге предприятиеләре житештергән тулаем продукция күләмендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары житештергән товарларның (эшләргә, хезмәт күрсәтүләргә) өлешен арттыру; – кече һәм урта эшкүарлык субъектлары тарафыннан барлык дәрәжәдәге бюджетларның салым керемнәрендә түләнгән салымнар өлешен арттыру.
Программаның бурычлары	– Кармалы авыл җирлеге кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасын үстерү;

	<ul style="list-style-type: none"> - Кармалы авыл жирлегендө кече һәм урта эшмәкәрлекнең конкуренциягә сәләтлелеген һәм инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру; - ижтимагый һәм һөнәри оешмалар һәм эшмәкәрләр берләшмәләренең ролен көчәйтү; - сәнәгать - халык кулланышы товарлары житештерү, азык-төлек (сөт, ит), милли һәм мәдәни үзенчәлекләрне исәпкә алып һөнәрчелек; авыл хужалыгы (крестьян (фермер) хужалыклары, авыл хужалыгы продукциясен эшкөртү); - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү; - Кармалы авыл жирлеге кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына һәм Кармалы авыл жирлеге территориясендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларга мәгълүмати ярдәм күрсәтү; - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына консультация һәм оештыру ярдәме күрсәтү; - кече эшмәкәрлекне төрле өлкәләрдә: торак-коммуналь, төзекләндерү, ремонт-төзелеш, жәмәгать туклануы өлкәләрендә муниципаль заказларны үтәүгә жәлеп итү; - коррупциягә каршы тору буенча чаралар төркемен гамәлгә ашыру һ. б.
Программаны тормышка ашыру вакыты	2023-2027 еллар
Программаның төп чаралары исемлеге	<ul style="list-style-type: none"> - кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өчен шартларны камилләштерү; - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына финанс ярдәме күрсәтү; - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасы эшчәнлеген тәэмин итү; - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мәгълүмати, консультация һәм мелкәти ярдәм күрсәтү; - кече һәм урта эшмәкәрлек өлкәсендә социаль яклау һәм хезмәтне саклау механизмнарын эшләү һәм гамәлгә кертү.
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре	<ul style="list-style-type: none"> - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру; - кече һәм урта эшмәкәрлектә уртача хезмәт хакы күләмен уртача тармак дәрәжәсенә кадәр арттыру; - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларыннан барлык дәрәжәдәге бюджетларга салым керемнәрен арттыру; - жирлек инфраструктурасын үстерү һәм күрсәтелә торган хезмәтләренең сыйфатын яхшырту; - үзбездә житештерелгән товарлар, үз көчләре белән кече һәм урта бизнес оешмалары тарафыннан башкарылган эшләр һәм хезмәтләр күләмен арттыру; - продукцияне сату базарын киңәйтү; - жирлектә гаилә терлекчелек фермалары саны, авыл хужалыгы терлекләренең баш саны арту; - авыл жирлеге бюджетына кече эшмәкәрлек

	<p>субъектларыннан кергән керемнәр өлешен арттыру;</p> <ul style="list-style-type: none"> - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын методик тәэмин итү хисабына югары мәгълүмати активлык һәм хәбәрдарлык - эшсезлек дәрәжәсен киметү; - хакимияткә ышанычны ныгыту, кече һәм урта эшқуарлык субъектлары һәм «жирлекнең жирле үзидарә органнары арасында эшлекле мөнәсәбәтләрне үстерү
Программаны финанслау күләме һәм чыганақлары	Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, район, муниципаль берәмлек, бюджеттан тыш фондлар һәм жәлеп ителгән инвестицияләр чаралары.
Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру системасы	Кармалы авыл жирлегә Башкарма комитетының программа чараларын тормышка ашыру нәтижәләренә ел саен анализ ясау ярдәмендә башкарыла торган Программаны тормышка ашыру мониторингы.

1. Гомуми нигезләмәләр

Өлеге Программа «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – 131-ФЗ), «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – 209-ФЗ), «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы нигезендә эшләнгән.

131-ФЗ нигезендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүгә ярдәм итү мәсьәләләре керә.

209-ФЗ кабул итүгә бәйлә рәвештә, жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары (алга таба - КУЭС) үсешә өчен шартлар тудыру кертелде.

Программа объекты булып, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары – юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр, шулай ук һөнәри керемгә салым махсус салым режимын кулланучы физик затлар тора. Жайга салу предметы - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына муниципаль ярдәм күрсәтү.

Өлеге Программаның максатлары һәм төп бурычлары Түбән Кама муниципаль районының Кармалы авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өчен шартлар тудыруга юнәлдерелгән.

Программа Түбән Кама муниципаль районының Кармалы авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү максатларына ирешүгә юнәлдерелгән чаралар исемлеген, чараларны тормышка ашыру өчен җаваплыларны, финанслау күләмнәрен һәм чыганақларын, эшчәнлек нәтижәләлеге күрсәткечләрен билгели.

Программа Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл жирлегенә 2023-2027 елларга кадәр социаль-икътисади үсешә фаразында каралган Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл жирлегенә социаль-икътисади үсеш өстенлекләрен исәпкә алып эшләнә.

2. Кармалы авыл жирлегендә эшмәкәрлек һәм инвестицион климатка анализ

Кармалы авыл жирлегә территориясендә 2022 елның 1 гыйнварына 4 кече эшмәкәрлек субъекты теркәлгән. Уртача хезмәт хақы 9,8 мең сум тәшкит итә. Уртача

хезмэт хагы 2020 ел белән чагыштырганда 24% ка артты. Кармалы авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының күбесе төзелеш, күпләп һәм ваклап сату өлкәсендә мәшгуль.

Үткәрелгән анализ нәтижеләре буенча Кармалы авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан махсус инвестицион җәлеп итүчәнлеккә ия булган, үз майданнарына кече һәм урта бизнесның җитештерү объектларын кабул итәргә әзер булган җир кишәрлекләрен ачыклау һәм сайлап алу эше алып барыла.

Кармалы авыл җирлеге кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары
үсешенәң төп индикаторлары

Индикаторлар /еллар	2020	2021	2022
Барлыгы шәхси эшмәкәр теркәлгән, берәмлек	9	9	10
Кече предприятиеләр хезмәткәрләренәң уртача саны (тышкы ике урында эшләүчеләрдән тыш), кеше	20	20	23
Уртача айлык хезмәт хагы, сум	7500	7900	9800

Кармалы авыл җирлеге эшмәкәрләре кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм программаларында катнашу мөмкинлегенә ия.

Тотрыклы үсеш һәм халыкның тормыш сыйфатын күтәрүнең мөһим факторы булып, Кармалы авыл җирлегенең инвестицион климаты һәм икътисадка инвестицияләр җәлеп итү тора.

«Россия терәге», «Эшлекле Россия» Стратегик инициативалар агентлыгы¹, шулай ук Татарстан Республикасының социаль - икътисади мониторинг комитеты эшмәкәрлек берлеген аңкеталау һәм сораштыру рәвешендә үткәрә торган тикшеренүләр нигезендә эшмәкәрлек һәм инвестицион климатны чагылдыручы төп проблемалар булып тора:

- салым салуның югары дәрәжәсе;
- финанс чаралары җитмәү;
- дәүләт ягыннан ярдәм булмау;
- продукцияне сатуда кыенлыklar;
- аңлаешлы инфраструктура булмау;
- административ киртәләр

Кармалы авыл җирлеге территориясендә эшмәкәрлек һәм инвестицион климатны билгеләүче проблемалар үзара бәйләнешнең югары дәрәжәсенә ия, шуңа күрә аларны хәл итү бюджет акчаларын максатчан һәм нәтиҗәле файдаланган очракта, башкарма хакимият органнары сәясәттен эшмәкәрлек һәм инвестицион климатны үстерү өчен шартлар тудыруга юнәлдерергә мөмкинлек бирүче программа-максатчан методтан файдалануны таләп итә.

3. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

3.1. Программаның төп максатлары:

- Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлегенең социаль-икътисади мәсьәләләрен хәл итүдә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү һәм аларның ролен күтәрү өчен уңайлы шартлар тудыру;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының конкуренциягә сәләтлелеген тәэмин итү;

¹ Регионнарда инвестицион климат торышының илкүләм рейтингы.

- кече һәм урта эшмәкәрлекнең гамәлдә булган субъектларын саклау һәм яңа субъектлар булдыру;
- жирле житештерүчеләр товарлары һәм хезмәтләре белән базарның туендырылуы;
- Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл жирлегенең кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына үзләре житештерә торган товарларны (эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне) алга этәрүдә булышлык күрсәтү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек санының артуы;
- халыкны эш белән тәэмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү;
- кече һәм урта эшмәкәрлеккә талантлы яшьләрне һәм потенциалы идарәчеләрне ачыклау һәм жәлеп итү;
- Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл жирлеге предприятиеләре житештергән тулаем продукция күләмендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары житештергән товарларның (эшләрнең, хезмәт күрсәтүләрнең) өлешен арттыру;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан барлык дәрәжәдәге бюджетларның салым керемнәрендә түлängән салымнар өлешен арттыру.

3.2. Куелган максатларга ирешү өчен хәл ителергә тиешле бурычлар:

- Кармалы авыл жирлеге кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасын үстерү;
- кече һәм урта эшмәкәрлекнең конкуренциягә сәләтлелеген һәм инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру;
- ижтимагый һәм һөнәри оешмалар һәм эшмәкәрләр берләшмәләренең ролен көчәйтү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына һәм Кармалы авыл жирлеге территориясендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларга мәгълүмати ярдәм күрсәтү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына консультация һәм оештыру ярдәме күрсәтү;
- кече һәм урта эшмәкәрлекне төрле елкәләрдә - торак-коммуналь, төзекләндерү, ремонт-төзелеш, жәмәгать туклануы өлкәләрендә муниципаль заказларны үтәүгә жәлеп итү;

Программаның бурычлары аның ахыргы максаты белән билгеләнә һәм эшмәкәрлек эшчәнлеген активлаштыруга, яңа эш урыннары булдыруга һәм эшмәкәрлеккә жәлеп ителгән киң катлам халыкның тормыш дәрәжәсен күтәрүгә ярдәм итә торган уңайлы мохит булдырудан гыйбарәт.

4. Программаның төп принциплары

Программаның төп принциплары:

- КУЭС ярдәм сорап мөрәжәгать итүнең гариза бирү тәртибе;
- КУЭСка ярдәм инфраструктурасы;
- программада каралган критерийларга туры килгән КУЭСның тиешле программаларда катнашуга тигез керү мөмкинлеге;
- «Көндәшлекне яклау турында» 2006 елның 26 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән таләпләрне үтәп ярдәм күрсәтү;
- ярдәм күрсәтү процедураларының ачыклығы.

5. Проблеманың эчтөлөгө һәм аны программа ысуллары белән чишү кирәклеген нигезләү

Кече һәм урта эшмәкәрлек Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлегенең икътисадый һәм социаль бурычларын хәл итүдә мөһим роль уйный, чөнки ул яңа эш урыннары булдыруга, кулланучылар базарын товарлар һәм хезмәтләр белән баютуга, көндәшлеккә мохит булдыруга ярдәм итә, халыкның икътисади мөстәкыйльлеген, салым керемнәренең тотрыклылыгын тәэмин итә. Эшмәкәрлекне үстерү Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлегенең социаль-икътисади үсешендә өстенлеккә бурычларның берсе булып тора.

Кармалы авыл җирлеге территориясендә бүгенге көндә 4 кече һәм урта эшмәкәрлек субъекты эшли.

Кармалы авыл җирлегенең кече һәм урта предприятиеләре эшчәнлегенең төрләрә буенча сәүдә, хезмәт күрсәтү, авыл хужалыгы продукциясен җитештерү өлкәләрен колачлый.

Кече һәм урта эшмәкәрлек үсешенең уңай тенденцияләренә карамастан, бизнес үсешенә комачаулый торган проблемалар кала. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эре предприятиеләргә караганда азрак тотрыклылык һәм көндәшлеккә сәләтлелек белән характерлана, димәк, Кармалы авыл җирлеге җирле үзидарә органнары тарафыннан ярдәмгә мохтаж.

КУЭС үсешендәге комачаулык факторларын өч проблемага бүлөп була:

1. оештыру проблемалары (предприятиенә юридик яктан рәсмиләштерүдә һәм теркөүдә кыенлыklar, үз эшеңне ачу һәм үстерү өчен кирәкле рөхсәт документларын алуда (лицензияләр һ. б.), банкта счет ачуда һ. б. проблемалар);

2. материал-техник тәэмин итү (житештерү һәм хезмәт урыннары, заманча жиһазлар җитмәү яки булмау, персоналның түбән квалификациясе, эшмәкәрлек эшчәнлегенең тиешенчә якланмавы һ. б.);

3. матди-финанс проблемалары:

- предприятиенә теркәү өчен капитал алуда кыенлыklar;

- әйләнештәге акчалар җитмәү;

- эшчәнлекне киңәйтү өчен үзеңнең һәм бурычка алынган финанс чаралары җитмәү.

КУЭСның күпчелеге финанс хәленең тотрыксыз булуы һәм акча җитмәү сәбәпле, үз үсешенә, яңа технологияләр кертүгә, продукциянең һәм хезмәтләрнең сыйфатын күтәрүгә, озак сроклы инвестицияләр кертүгә, яңа базарларны үзләштерүгә эчке стимуллардан мөһрүм.

Шулай ук эшмәкәрләргә идарә итү һәм коммерция карарлары кабул итү өчен бизнес алып баруның төрле аспекты турында мәгълүмат кирәк. Кече һәм урта бизнесны мәгълүмати тәэмин итү проблемасы консультацияләү һәм мәгълүмати-аңлату чаралары үткәү кебек традицион формаларны кулланып хәл ителергә мөмкин.

Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлеге башкарма комитеты кече һәм урта бизнесны социаль тотрыклылыкның ышанычлы гаранты итеп күрә һәм эшмәкәрлеккә сәләтле азкеремле һәм эшсез кешеләрне җәлеп итү бурычын хәл итә. Авыл җирлеге өчен кече һәм урта бизнес халыкны даими эш белән тәэмин итүнең ышанычлы чыганагы булып тора.

Авылның реаль икътисади потенциалы бетми, кече һәм урта бизнеста хәл ителергә тиешле проблемалар да аз түгел.

Программа кече һәм урта эшмәкәрлекне алга таба үстерү өчен норматив-хокукий база булдыру, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына финанс, мәгълүмати, консультация һәм мелкәти ярдәм күрсәтү, шулай ук контроль процессын оештыру буенча комплекслы эш планы булып тора.

6. Программа чаралары системасы

Программа чараларын гамәлгә ашыру 2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының Кармалы авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү программасы кысаларында җирле бюджет акчаларыннан, бюджеттан тыш фондлардан, эшмәкәрләрнең үз акчаларыннан, җәлеп ителгән инвестицияләрдән финанслау шартларында гамәлгә ашырыла.

Программа чаралары программа билгеләгән бурычлар нигезендә эшләнә

2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының Кармалы авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү программасы чаралары исемлеге

№	Чара исеме	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү сроклары	Финанслау чыганагы
1. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өчен шартларны камилләштерү				
1.1.	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү һәм аларга ярдәм итү мәсьәләләрен җайга сала торган муниципаль норматив - хокукый база булдыру	Җирлек БК	2023-2027	финанслау таләп ителми
1.2.	Кече эшмәкәрлек субъектларының муниципаль заказ урнаштыруда катнашуы мониторингы	Җирлек БК	2023-2027	финанслау таләп ителми
1.3.	Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү мәсьәләләре буенча аларның фикерләрен исәпкә алу максатында, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары мәнфәгатьләрен чагылдыручы коммерциячел булмаган оешмалар, эшмәкәрләрнең иҗтимагый берләшмәләре белән хезмәттәшлек итү	Җирлек БК	2023-2027	финанслау таләп ителми
1.4.	Программа кысаларында ярдәм алучы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары реестрын формалаштыру һәм алып бару	Җирлек БК	2023-2027	финанслау таләп ителми
1.5.	Шәхси ярдәмче хужалыклар, крестьян фермер хужалыклары һәм башка авыл хужалыгы товар җитештерүчеләре җитештерә торган хәзерләү продукциясе эшчәнлеген үстерү	Җирлек БК	2023-2027	җәлеп ителгән инвестицияләр булганда
1.6.	Коррупциягә каршы рейтингларны формалаштыру механизмнарын эшләү һәм алга таба эшмәкәрләргә хәбәр итү юлы беләнаны коррупциячеллеккә	Җирлек БК	2023-2027	финанслау таләп ителми

№	Чара исеме	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү сроклары	Финанслау чыганагы
	бәяләү			
1.7.	Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары буенча эшлекле очрашулар, «түгәрәк өстәлләр» һәм семинарлар оештыруда һәм үткәрдә катнашу	Жирлек БК, район башкарма комитеты (киләштерү буенча)	2023-2027	Жирлек бюджеты
1.8.	Татарстан Республикасы Икътисад һәм социаль үсеш министрлыгы һәм Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы тарафыннан гамәлгә ашырыла торган федераль һәм региональ программаларда катнашу ечен эшмәкәрләргә конкурс документларын әзерләүдә булышлык итү	Жирлек БК, Түбән Кама муниципаль районы эшмәкәрләре Ижтимагый советы	2023-2027	Татарстан Республикасы бюджеты ²
2. Түбән Кама муниципаль районының Кармалы авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасы эшчәнлеген тәэмин итү. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мәгълүмати, консультацион һәм мөлкәти ярдәм күрсәтү				
2.1.	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына консультация ярдәмен гамәлгә ашыру һәм үстерү	Жирлек БК, Түбән Кама муниципаль районы эшмәкәрләре Ижтимагый советы	2023-2027	финанслау таләп ителми
2.2.	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү	Жирлек БК	2023-2027	финанслау таләп ителми
3. Кече һәм урта эшмәкәрлек елкәсендә социаль яклау һәм хезмәтне саклау механизмнарын эшләү һәм гамәлгә кертү				
3.1.	Хезмәтне саклау буенча эшләргә оештыру мәсьәләләрендә консультация-методик ярдәм	Жирлек БК	2023-2027	финанслау таләп ителми

Кабул ителгән кыскартулар исемлегенә

Жирлек БК - Кармалы авыл җирлегенә башкарма комитеты

ЭИС –Түбән Кама муниципаль районы эшмәкәрләре Ижтимагый советы

Программаның ресурс белән тәэмин ителеше бюджет һәм бюджеттан тыш чыганақлардан акча тәшкит итә:

- федераль бюджет - федераль норматив хокукый актлар нигезендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына дәүләт ярдәме чараларын гамәлгә ашыруга Россия

² Бюджетара субсидияләр һәм субвенцияләр кысаларында

Федерациясе субъектларына конкурс нигезендә бүлөп бирелә торган акчалар (конкрет суммаларны күрсәтмичә мөмкин булган акча чыганагы буларак фаразлана);

- Татарстан Республикасы бюджеты-федераль норматив хокукий актлар нигезендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына дәүләт ярдәме чараларын гамәлгә ашыруга муниципаль берәмлекләргә конкурс нигезендә бүлөп бирелә торган акчалар.

- Бюджеттан тыш чыганаclar.

Финанслау күләме ел саен үзгәртеп корылырга тиеш һәм бюджет акчаларын бүлүчеләрнең тиешле норматив-хокукий актлары белән раслана.

7. Программа белән идарә итүне оештыру (Программаны тормышка ашыру механизмы)

Программаны гамәлгә ашыру механизмы-ул билгеләнгән нәтижеләргә ирешүне тәмин итә торган җаваплы башкаручыларга, сроклар буенча координацияләнгән программа чаралары системасы.

Программаның заказчысы булып Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлеге башкарма комитеты тора, аның бурычларына Программа чараларын үтәүне оештыру һәм башкаручыларның хезмәттәшлеген координацияләү керә.

Программа чараларын үтәү «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

8. Программаны тормышка ашыру барышын контрольдә тоту

Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлеге башкарма комитеты һәм Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлеге Советы программаның тормышка ашырылуын һәм бүлөп бирелә торган акчаларның үзләштерелүен контрольдә тота.

Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлеге башкарма комитеты ел саен Программаның үтәлеше турында Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлеге Советына хисап бирә.

9. Программаның социаль-икътисади нәтижелеләген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру тулаем авылдагы икътисади һәм социаль хәлгә уңай йогынты ясаычак, инвестицион климатны яхшыртуга, авыл инфраструктурасын үстерүгә, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының конкуренциягә сәләтен арттыруга һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын яхшыртуга ярдәм итәчәк.

Программаны гамәлгә ашыру кысаларында авылда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары санын арттырып, кече һәм урта эшмәкәрлек секторында халыкны тотрыклы эш белән тәмин итү өчен шартлар тудыру һәм Түбән Кама муниципаль районы Кармалы авыл җирлеге бюджетына кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларынан салым һәм салым булмаган керемнәрне арттыру күздә тотыла.

Программаны тормышка ашыруның нәтижелеләге Программа чараларын финанслау дәрәжәсенә һәм аларның үтәлешенә бәйле.

2027 елга программа нәтижеләре түбәндәгеләр булырга тиеш:

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары хезмәткәрләренең исемлек буенча уртача санын арттыру;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларынан барлык дәрәжәдәге бюджетларга салым керемнәрен арттыру;
- авыл инфраструктурасын үстерү һәм күрсәтелгән хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту;

- авылның кече эшмәкәрлекнең тармак структурасын авыл икътисадының өстенлекле тармакларында эшчәнлек алып баручы кече предприятиеләрнең өлешен арттыруга таба үзгөртү;
- кече бизнес оешмалары тарафыннан үзбездә житештерелгән товарлар, үз көчләре белән башкарылган эшләр һәм хезмәтләр күләмен арттыру.